

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 202/06-44

Ústavný súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí 4. decembra 2006 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Štefana Ogurčáka prerokoval prijatú sťažnosť Š. B., P., zastúpeného advokátom JUDr. Š. B., Ž., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 59/94 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 59/94 p o r u š i l právo Š. B., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 59/94 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

3. Š. B. priznáva primerané finančné zadostúčinenie v sume 100 000 Sk (slovom stotisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Žilina p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Š. B. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 8 682 Sk (slovom osemtisícšesťstoosemdesiatdva slovenských korún), ktorú je Okresný súd Žilina p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Š. B., Ž., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 21. júna 2006 č. k. I. ÚS 202/06-15 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Š. B., P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. H. L., B., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 59/94 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

1.1 Dňa 28. augusta 2006 bolo ústavnému súdu doručené podanie, v ktorom advokátka JUDr. H. L. oznámila, že v tomto konaní pred ústavným súdom už neposkytuje právnu pomoc sťažovateľovi, dodala, že *„trovy konania si neuplatňujem, som už na dôchodku“*, a že sťažovateľovi bude právnu pomoc poskytovať advokát JUDr. Š. B. O tejto skutočnosti bolo ústavnému súdu predložené právne relevantné plnomocenstvo.

1.2 Zo sťažnosti vyplynulo, že: *„Moja matka P. B. podala na Okresnom súde v Žiline žalobu o zrušenie podielového spoluvlastníctva k dvom parceliam v k. ú. P. Žaloba*

bola podaná ešte v r. 1994 a vedie sa pod č. k. 6 C 59/94. Prvé tri roky sa vo veci ako tak konalo. Potom viem, že moja matka písala viaceru sťažnosť na prietahy v konaní a mala podozrenie, že spor sa úmyselne preťahuje a čaká sa na jej smrť, lebo bola chorá. Prietahy a nečinnosť súdu mali veľký vplyv na jej psychiku. Posledné pojednávanie bolo 27. 7. 1999 a od tej doby sa vo veci nekonalo.

Moja matka napokon zomrela 30. 11. 2001. Dedičské konanie po nej skončilo a ja som ako jej jediný syn všetko po nej zdedil. Súdu som doručil dedičské rozhodnutie D 2396/2001, úmrtný list, plnú moc pre advokátku a požiadal som súd ako právny nástupca po matke o vstup do konania na strane žalobcu. Toto sa urobilo 10. 1. 2003. Zároveň som súd urgoval o vytýčenie termínu pojednávania a skončenie tohto sporu. Nič sa nedialo a preto som sa začal sťažovať ja osobne na prietahy konania i u predsedu Okresného súdu i u predsedu Krajského súdu v Žiline.

Námestníčka predsedu okresného súdu svojim listom z 31. 7. 2003 uznala, že vo veci sú prietahy, ale že sudkyňa vo veci realizovala niekoľko úkonov v r. 2003 a že medzičasom došlo k späťvzatiu návrhu na začatie konania a že preto bolo doručované toto späťvzatie na vyjadrenie odporcovi.

Takéto vybavenie sťažnosti som považoval za neseriózne, lebo ja som návrh na začatie konania nezobral späť a nikto iný to urobiť nemohol. Súd si zrejme pomýlil môj vstup do konania ako právneho nástupcu po P. B. so späťvzatím návrhu. Čakal som na vytýčenie termínu pojednávania až doposiaľ úplne zbytočne. Obdobie od 27. 7. 1999 až doposiaľ do 20. marca 2006 t. j. vyše 6 rokov, považujem za totálnu nečinnosť Okresného súdu v Žiline a obdobie od podania návrhu na súd do 27. 7. 1999 za obdobie, kedy sa vyskytovali zbytočné prietahy. Tým boli porušené základné práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a na prejednanie veci v rozumnej lehote mojej matky P. B. a mňa Š. B. ako jej právneho nástupcu.

Sťažovateľ požaduje priznať za nečinnosť súdu primerané zadosťučinenie v sume 100.000.- Sk, pretože spor trvá viac ako 10 rokov kedy nemohli s nehnuteľnosťami disponovať a vzhľadom k tomu, že prietahy mali zlý vplyv na zdravotný stav jeho matky a aj na jeho.“

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1) Základné právo Š. B. podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo postupom Okresného súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 59/94 porušené.

2) Okresnému súdu v Žiline sa prikazuje, aby konal vo veci sp. zn. 6 C 59/94 bez zbytočných prietáhov.

3) Š. B. sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 100.000.- Sk a trovy právneho zastúpenia (...).“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom JUDr. P. H., listom zo 14. augusta 2006 sp. zn. 1SprS. 304/06, ku ktorému bolo pripojené aj stanovisko sudkyne Mgr. K. B. z 31. júla 2006; a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu zo 16. septembra 2006.

2.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol, že:

„Predkladám súdu spis 6 C 59/94, stanovisko sudkyne k úkonu účastníčky a prehľad úkonov. Z týchto podkladov je možné objektívne ustáliť právny stav.“

2.2 Zákonná sudkyňa podala chronologický prehľad úkonov vykonaných okresným súdom v napadnutom konaní a uviedla nasledovné skutočnosti:

„Vo veci samej bolo späťvzatie návrhu (...) zo dňa 24. 10. 1995, tento dispozitívny úkon urobil v mene navrhovateľky jej právny zástupca JUDr. P. Až následne po doručení späťvzatia, navrhovateľka súdu oznámila, že mu vypovedala plnú moc a so späťvzatím nesúhlasí. Právny zástupca konal v mene navrhovateľky, mal generálnu plnú moc, ak boli dané mimo rámec tejto plnej moci pokyny navrhovateľkou jej právnenému zástupcovi, t. j. aby nezobral návrh späť, ide o ich vzájomný vzťah, ktorý môže byť riešený napr. náhradou škody.

K tomuto úkonu došlo po začatí konania vo veci samej, odporca so späťvzatím dôvodne nesúhlasil (...). Dňa 15. 6. 2006 bol daný spis VSÚ, aby rozhodla o späťvzatí. Po ppl. tohto uznesenia, ak sa situácia nezmení bude vo veci stanovený termín pojednávania.“

2.3 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu okresného súdu uviedol, že:

«(...) V prvom rade poukazujem na skutočnosť, že súdny spor 6 C 59/94, ktorý je vedený na Okresnom súde v Žiline prebieha už viac ako 12 rokov. Za uvedené obdobie boli iba dve pojednávania vo veci samej (17. 05. 1994 a 27. 07. 2006).

Prvý advokát, JUDr. L. P., dvoma listami „Späť vzatie žaloby“ zo dňa 24. 10. 1994 (...), vzal bez súhlasu navrhovateľky návrh späť. Mám za to, že bolo povinnosťou Okresného súdu v Žiline najskôr rozhodnúť o späť vzatí návrhu a až potom pokračovať v ďalšom konaní. On to doposiaľ neurobil i napriek tomu, že uplynulo 11 rokov. Chce to urobiť až teraz i napriek tomu, že dňa 27. 07. 1999 sa pojednávalo vo veci samej – vid' zápisnica z pojednávania listy 58 až 59. Vo veci samej urobil Okresný súd v Žiline aj iné právne úkony. Riešiť späť vzatie návrhu začal súd až v roku 2003 a to tým, že vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili k späť vzatiu návrhu zo dňa 24. 10. 1994. Listom „Vyjadrenie odporcu k výzve č. k. 6 C 59/94“ zo dňa 20. 7. 2003 odporca oznámil súdu, že nesúhlasí so späť vzatím návrhu (...).

Nemôžem súhlasiť so stanoviskom súdu, že „Právny zástupca konal v mene navrhovateľky, mal generálnu plnú moc, ak boli dané mimo rámec tejto plnej moci pokyny navrhovateľkou jej právnenému zástupcovi, t. j. aby nezobral návrh späť, ide o ich vzájomný vzťah, ktorý môže byť riešený napr. náhradou škody“. V tomto prípade poukazujem na premlčanie náhrady škody, ktorú údajne spôsobil JUDr. P. V prípade, že bude konanie zastavené, poukazujem na pochybenie súdu v tom, že o späť vzatí nerozhodol za 11 rokov od jeho podania.

Na Okresnom súde v Žiline mi bolo povedané, že vo veci späť vzatia bude v dohľadnej dobe rozhodnuté. V prípade, že súd rozhodne v náš neprospech zvýšime finančné zadostučinenie za prieťahy v konaní.

V závere Vám oznamujem, že trvám na tom, aby sa v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky konalo ústne pojednávanie. Taktiež Vám oznamujem, že si uplatňujem trovy právneho zastúpenia, ktoré súdu doručím na ústnom pojednávaní.»

3. Vzhľadom na to, že sťažovateľ nesúhlasil s upustením od ústneho pojednávania v predmetnej veci, ústavný súd podľa § 30 ods. 1 zákona o ústavnom súde nariadil vo veci verejné ústne pojednávanie.

Verejné ústne pojednávanie sa konalo 4. decembra 2006 za účasti právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. Š. B., ktorý ospravedlnil neúčast' svojho klienta na ústnom pojednávaní zo zdravotných dôvodov, a o tejto skutočnosti predložil ústavnému súdu aj lekársku správu. Na ústne pojednávanie sa nedostavil zástupca okresného súdu, ktorý svoju neúčast' na tomto pojednávaní neospravedlnil.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 6 C 59/94:

Dňa 25. januára 1994 podala matka sťažovateľa – P. B. (ďalej len „navrhovateľka“) okresnému súdu návrh o „*zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam*“ proti A. Š. (ďalej len „odporca“). Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 6 C 59/94.

Dňa 26. januára 1994 súd vyzval navrhovateľku, aby predložila list vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam a označila hodnotu sporu.

Dňa 9. marca 1994 súd vyzval navrhovateľku na zaplatenie súdneho poplatku.

Dňa 27. apríla 1994 navrhovateľka doručila súdu podanie, v prílohe ktorého dokladovala zaplatenie súdneho poplatku a vysvetlila dôvody, pre ktoré nemôže súdu predložiť žiadaný list vlastníctva.

Dňa 29. apríla 1994 navrhovateľka doručila súdu doplnenie svojho návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam.

Dňa 4. mája 1994 sudkyňa nariadila pojednávanie na 17. máj 1994.

Dňa 17. mája 1994 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom nariadenia znaleckého dokazovania na posúdenie možnosti reálnej del'by sporných nehnuteľností a ich hodnoty.

Dňa 19. mája 1994 súd vydal uznesenie č. k. 6 C 59/94-13, ktorým nariadil znalecké dokazovanie a uložil znalcovi vypracovať znalecký posudok do 30 dní.

Dňa 24. októbra 1995 právny zástupca navrhovateľky JUDr. L. P. doručil súdu späťvzatie návrhu.

Dňa 9. novembra 1995 navrhovateľka doručila súdu podanie, v ktorom oznámila, že so späťvzatím návrhu, ktoré urobil jej právny zástupca nesúhlasí, trvá na konaní vo veci, pretože v skutočnosti ona mala len odvolať plnú moc svojmu právnenému zástupcovi JUDr. L. P.

Dňa 7. decembra 1995 súd vyzval právneho zástupcu navrhovateľky JUDr. L. P., aby do 15 dní oznámil, či mu navrhovateľka vypovedala plnú moc.

Dňa 11. marca 1996 navrhovateľka opakovane oznámila súdu, že plnú moc udelenú JUDr. L. P. vypovedala 25. októbra 1995 a zároveň doručila súdu plnú moc pre novú právnu zástupkyňu.

Dňa 19. apríla 1996 súd urgoval predloženie znaleckého posudku znalcom v lehote 15 dní.

Dňa 10. mája 1996 právna zástupkyňa navrhovateľky doručila súdu urgenciu o nariadenie pojednávania.

Dňa 5. júla 1996 sa konala obhliadka sporných nehnuteľností, ktorú zvolal znalec.

Dňa 19. augusta 1996 znalec predložil súdu vypracovaný znalecký posudok.

Dňa 21. augusta 1996 súd vyzval znalca na doplnenie znaleckého posudku v lehote 30 dní, pretože jeho posudok bol pre účely súdu nepoužiteľný.

Dňa 16. septembra 1996 navrhovateľka doručila súdu námietky proti znaleckému posudku.

Dňa 8. októbra 1996 súd urgoval doplnenie znaleckého posudku znalcom.

Dňa 23. júna 1997 súd opätovne vyzval znalca na doplnenie znaleckého posudku.

Dňa 27. júna 1997 navrhovateľka urgovala súd o nariadenie pojednávania.

Dňa 16. septembra 1997 súd vyzval znalca pod hrozbou poriadkovej pokuty na doplnenie svojho znaleckého posudku.

Dňa 30. októbra 1997 súd vyzval znalca na doplnenie znaleckého posudku.

Dňa 1. apríla 1998 znalec doručil súdu doplnenie svojho znaleckého posudku.

Dňa 24. augusta 1998 súd zaslal znalecký posudok (ktorého súčasťou bol aj geometrický plán) na vyjadrenie navrhovateľke a odporcovi. Súčasne vyzval znalca, aby

do 15 dní doplnil znalecký posudok o informáciu, akým spôsobom navrhuje realizovať deľbu sporných parciel.

Dňa 21. septembra 1998 bol súdu doručený „protinávrh“ odporcu.

Dňa 2. decembra 1998 bol vyzvaný znalec, aby sa dostavil na súd.

Dňa 22. decembra 1998 znalec doručil súdu vyžiadané stanovisko.

Dňa 9. júna 1999 sudkyňa nariadila vo veci pojednávanie na 27. júl 1999.

Dňa 27. júla 1999 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom pripojenia spisov sp. zn. N 796/70, sp. zn. Nz 1091/70 a sp. zn. C 20/28.

Dňa 27. júla 1999 bol vyžiadaný spis sp. zn. C 20/28, sp. zn. N 796/70, sp. zn. Nz 1091/70.

Dňa 18. februára 2000 navrhovateľka urgovala nariadenie termínu pojednávania.

Dňa 10. januára 2003 právna zástupkyňa navrhovateľky oznámila súdu, že navrhovateľka 30. novembra 2001 zomrela, preto navrhla zmenu účastníka konania, pričom uviedla, že dedičom navrhovateľky je sťažovateľ.

Dňa 26. februára 2003 sudkyňa dala úpravou kancelárii pokyn, aby bol pripojený dedičský spis po neb. navrhovateľke, sp. zn. D 2396/01.

Dňa 27. februára 2003 bol vyhotovený úradný záznam o tom, že spis sp. zn. D 2396/01 nemožno pripojiť, pretože sa nachádza u JUDr. T., keďže bolo podané odvolanie proti dedičským poplatkom, a vo veci sa koná.

Dňa 25. júna 2003 sudkyňa dala úpravou kancelárii pokyn, aby požiadala o pripojenie spisu sp. zn. D 2396/01 a ak nie je možné tento spis pripojiť, aby bolo umožnené nahliadnuť do tohto spisu.

Dňa 1. júla 2003 bolo možné do pripojeného spisu sp. zn. D 2396/01 nahliadnuť.

Dňa 3. júla 2003 bol vyhotovený úradný záznam, že zo spisu sp. zn. D 2396/01 bola vyhotovená fotokópia osvedčenia o dedičstve, ktorá bola zažurnalizovaná do spisu.

Dňa 7. júla 2003 súd vyzval odporcu, aby sa v lehote 5 dní vyjadril k tomu, či súhlasí so späťvzatím návrhu podaného JUDr. L. P. 24. októbra 1995.

Dňa 12. mája 2003 bola okresnému súdu doručená žiadosť sťažovateľa (spolu s relevantnými prílohami) na oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 21. júla 2003 doručil súdu svoje vyjadrenie odporca, v ktorom nesúhlasil so späťvzatím návrhu.

Dňa 26. augusta 2003 súd vyzval sťažovateľa, aby oznámil súdu číslo konania, ku ktorému sa má pripojiť jeho podanie doručené súdu 12. mája 2003, vzhľadom na to, že neuviedol spisovú značku oddelenia a číslo spisu.

Dňa 5. septembra 2003 sťažovateľ oznámil súdu, že doklady poslal k jeho sp. zn. 6 C 59/94.

Dňa 2. marca 2006 bol spis pridelený na prerokovanie a rozhodnutie sudcovi JUDr. M.

Dňa 1. júna 2006 bol v spise urobený úradný záznam, v ktorom sa konštatuje, že po ukončení stáže Mgr. K. B. na Krajskom súde v Žiline jej bol predmetný spis opätovne pridelený na prerokovanie a rozhodnutie v zmysle dodatku č. 1 a č. 2 Rozvrhu práce na rok 2006.

Dňa 6. apríla 2006 sťažovateľ udelil plnú moc na zastupovanie v napadnutom konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 59/94 advokátovi JUDr. Š. B.

Dňa 12. apríla 2006 JUDr. H. L. oznámila súdu, že v súvislosti s odchodom do dôchodku bola vyčiarknutá zo zoznamu advokátov, preto k 1. aprílu 2006 vypovedala sťažovateľovi plnú moc.

Dňa 15. júna 2006 sudkyňa dala úpravou pokyn vyššiemu súdnemu úradníkovi rozhodnúť o späťvzatí návrhu (doručeného okresnému súdu 24. októbra 1995).

Dňa 14. septembra 2006 okresný súd vydal uznesenie č. k. 6 C 59/94-100, ktorým rozhodol o nezastavení napadnutého konania.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva

alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná (...).

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní o „*zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam*“ vedenom pod sp. zn. 6 C 59/94, v ktorom pôvodne matka sťažovateľa a neskôr sťažovateľ vystupuje ako navrhovateľ, došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V danej súvislosti ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v prípade sťažovateľa došlo k procesnoprávnemu nástupníctvu (sukcesii), teda k zmene doterajšieho účastníka konania na strane žalobcu, a to na základe univerzálnej sukcesie (titulom dedenia). Keďže univerzálna sukcesia vyvoláva automaticky aj procesnoprávne nástupníctvo, konajúci súd nemusel uplatňovanú zmenu uznesením pripustiť. Oznámením z 10. januára 2003 sťažovateľ vstúpil do predmetného konania v tom štádiu, v akom sa nachádzalo pred zmenou účastníkov konania. Uvedená skutočnosť má podľa názoru ústavného súdu

zásadný význam pre vymedzenie obdobia, ktoré podlieha posúdeniu namietanej protiústavnosti konania odporcu, pretože v uvedenom prípade nedošlo k vzniku nového procesnoprávneho vzťahu, ale k procesnoprávnemu nástupníctvu do už existujúceho procesnoprávneho vzťahu.

Aj s prihliadnutím na tento záver ústavný súd nemal pochybnosť, že sťažovateľ môže uplatňovať právo na konanie bez zbytočných prietahov aj pre štádium konania, ktoré predchádzalo tejto zmene.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že neobyčajne zdĺhavý priebeh napadnutého konania ústavný súd nemôže pripísať na vrub faktickej náročnosti alebo právnej zložitosti prerokovávanej veci. Napokon ani predseda okresného súdu a ani konajúca sudkyňa vo svojom vyjadrení nenamietali zložitosť napadnutej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu závažnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu (resp. na ťarchu jeho právnej predchodkyňi) pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prietahom, teda zjavne neprimeraná dĺžka napadnutého konania nebola vyvolaná správaním sťažovateľa.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a konštatuje, že okresný súd v predmetnej veci dlhé obdobie nepostupoval efektívne (najmä v súvislosti s prílišným tolerovaním nečinnosti znalca), ale aj súd bol nečinný minimálne v období od 27. júla 1999 do 26. februára 2003 (tri roky a sedem mesiacov) a od 5. septembra 2003

do 15. júna 2006 (dva roky a tri mesiace). Okresný súd teda počas viac ako šiestich rokov vo veci nevykonal prakticky žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako navrhovateľ počas napadnutého súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovaných článkoch ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). K priet'ahom, ktoré nemožno ničím ospravedlniť pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale v dôsledku postupu súdu. Ústava v čl. 48 ods. 2, ako aj dohovor v čl. 6 ods. 1 pritom zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných priet'ahov, teda v primeranej lehote.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk, *„pretože spor trvá viac ako 10 rokov kedy nemohli s nehnuteľnosťami disponovať a vzhľadom k tomu, že priet'ahy mali zlý vplyv na zdravotný stav jeho matky a aj na jeho“*.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia

zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa považuje ústavný súd za primerané v požadovanej sume 100 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o návrhu sťažovateľa na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd priznal sťažovateľovi úhradu trov právneho zastúpenia za tri účelne vynaložené úkony právnej služby (príprava a prevzatie zastúpenia, ďalšia porada s klientom a podanie písomného stanoviska k vyjadreniu okresného súdu). Za tri úkony vykonané v roku 2006 patrí odmena trikrát 2 730 Sk a režijný paušál trikrát 164 Sk (§ 1 ods. 3, § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 8 682 Sk.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd o sťažovateľom uplatnenej úhrade trov konania rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. decembra 2006